

บทที่ 8

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Criminal Procedure)

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหรัฐอเมริกาก็มีลักษณะเหมือนกับกฎหมายประเทศอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่ควบคุมกระบวนการที่รัฐนำตัวผู้กระทำความผิดมาพิจารณาพิพากษาลงโทษ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจค้นหาว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือไม่ การหาพยานหลักฐานอันเป็นปฏิกิริยาต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด การเสนอพยานหลักฐานและการชี้ขาดความรับผิดชอบทางอาญา และถ้าหากศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดจริงก็ต้องมีการกำหนดโทษ

หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหรัฐส่วนใหญ่มาจากรัฐธรรมนูญ ทั้งในระดับรัฐและระดับมลรัฐ รัฐบัญญัติ ระเบียบปฏิบัติของศาล คำพิพากษาของศาล และท้ายที่สุดได้แก่ หลักกฎหมายคอมมอนลอว์

วัตถุประสงค์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1. เพื่อให้การวินิจฉัยลงโทษการกระทำความผิดมีความแน่นอนและเชื่อถือได้ หลักวิธีพิจารณาความอาญามีจุดมุ่งหมายที่จะไม่ให้คนบริสุทธิ์ต้องถูกลงโทษ ดังคำกล่าวที่ว่าปล่อยคนผิดสิบคนดีกว่าที่จะให้คนบริสุทธิ์หนึ่งคนต้องรับโทษ ดังนั้น หลักการต่าง ๆ ที่วิวัฒนาการขึ้นมาก็เพื่อให้การพิจารณาคดีอาญาเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ ตัวอย่างสำหรับหลักการในข้อนี้ได้แก่การที่ศาลจะพิพากษาว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ฝ่ายอัยการจะต้องเป็นผู้พิสูจน์จนเป็นที่ปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง การที่จะต้องมีการพยานหลักฐานบางอย่างจึงจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ เช่น คำรับสารภาพ คำให้การของผู้ร่วมกระทำความผิด เป็นต้น การที่จะต้องดำเนินการพิจารณาในศาลโดยเปิดเผย การยอมให้จำเลยเผชิญหน้าผู้กล่าวหาและมีโอกาสซักค้านพยาน เป็นต้น

2. เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ในช่วงหลังของศตวรรษที่ 20 มีการเน้นเรื่องการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด¹ มากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากการที่ศาลสูงสหรัฐได้แปลบทบัญญัติการรับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนอย่างกว้างขวางขึ้นกว่าเดิม เช่น สิทธิของจำเลยที่จะต้องมีทนายความเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือจำเลยทุกขั้นตอนของกระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา สิทธิของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดจะได้รับการไต่สวนอย่างรวดเร็ว และการอนุญาตให้ประกันตัว สิทธิส่วนตัวที่จะไม่ให้ใครมาล้วงละเมิด และการปลอดภัยจากการค้นหรือจับกุมโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เป็นต้น

3. เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมาย หลักวิธีพิจารณาความอาญาเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการบังคับการตามกฎหมายเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อันเป็นการคุ้มครองส่วนได้เสียของสังคม เช่น หลักเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในคดีอาญา หลักเกี่ยวกับการฟ้องผู้ต้องหาโดยมีคณะลูกขุนใหญ่เป็นผู้ชี้ขาดว่าสมควรจะฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลหรือไม่ หรือเป็นการฟ้องโดยอัยการเสนอคำฟ้องต่อศาลโดยตรง

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหรัฐอเมริกานับว่าได้รับผลกระทบจากคำพิพากษาของศาลสูงสหรัฐอยู่เสมอ ทั้งนี้ เพราะศาลสูงสหรัฐมีอำนาจควบคุมดูแลการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับความผิดทางอาญา² ทั่วประเทศกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาส่วนใหญ่เป็นลายลักษณ์อักษร และแตกต่างกันไปตามแต่ละมลรัฐ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฉบับต่าง ๆ เช่น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของฟิลด์ (Field's Code of Criminal Procedure) ก็ดี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความตัวอย่าง (Model Code of Criminal Procedure) ของสถาบันกฎหมายอเมริกัน (American Law Institute) ที่ร่างขึ้นในปี ค.ศ. 1930 ก็ดี ต่างก็ไม่ประสบความสำเร็จในการเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่าที่ควร และหลักวิธีพิจารณาความอาญาที่ศาลสูงประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1946 ก็ไม่สู้มีผลต่อกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของแต่ละมลรัฐ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของแต่ละมลรัฐจึงมีความแตกต่างกันไม่เพียงแต่ในเรื่องเขตของอำนาจศาลเท่านั้น แต่ยังมี ความแตกต่างกันในเรื่องความร้ายแรง

¹ คำว่า ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด หรือจำเลย จะใช้คำว่า the accused หรือ the defendant แทนกันก็ได้.

² McNabb v. Mallory, 318 U.S.332 63 S. Ct 608, 87 L. Ed. 819 (1943).

คู่ความในคดีอาญา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐเท่านั้นเป็นผู้เสียหาย กล่าวคือ ราษฎรจะฟ้องความอาญาไม่ได้ ในระดับรัฐบาลกลาง อัยการจะเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องความอาญาดังในคำพิพากษาจะมีชื่อคู่ความว่า United States v. Jones ซึ่งหมายความว่ารัฐบาลสหรัฐเป็นโจทก์ และนายโจนส์ เป็นจำเลย ในชั้นอุทธรณ์หากจำเลยเป็นผู้อุทธรณ์ ชื่อ นายโจนส์ จะขึ้นก่อนและรัฐบาลสหรัฐจะตามหลัง ในชั้นศาลสูงก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกัน

สำหรับในระดับมลรัฐ รัฐบาลมลรัฐจะเป็นผู้เสียหาย โดยมีอัยการที่มีตำแหน่งเรียกว่า District Attorney หรือ State Attorney เป็นผู้ดำเนินการฟ้องจำเลยแทนมลรัฐ ในคำพิพากษาของศาลมลรัฐจะปรากฏชื่อ State v. Jones หรือ Commonwealth v. Jones หรือ People v. Beardsley ซึ่งแต่ละมลรัฐอาจใช้คำแทนมลรัฐที่แตกต่างกัน

การพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา นั้นมีลักษณะเป็นแบบกล่าวหา (accusatory) ซึ่งอัยการเป็นผู้มีบทบาทมาก อันแตกต่างกับการพิจารณาแบบไต่สวน (inquisitorial) ซึ่งผู้พิพากษามีบทบาทมากในการพิจารณาคดี คู่ความในคดีอาญาได้แก่ อัยการซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการเลือกตั้งก็ได้ อีกฝ่ายหนึ่งได้แก่จำเลยซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จำเลยในคดีอาญาของสหรัฐอเมริกา นั้นับว่าได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญอย่างมาก ถ้าอัยการดำเนินการโดยมิชอบ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้ต้องหาโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลอาจยกฟ้องคดีของอัยการปล่อยให้จำเลยพ้นความผิดไปเลยทีเดียว

นอกจากอัยการโจทก์และจำเลยแล้ว ยังมีผู้พิพากษาและคณะลูกขุนซึ่งเป็นคนกลางที่จะวินิจฉัยชี้ขาดคดี

การจับกุม

ขั้นตอนแรกของคดีอาญาได้แก่การจับกุมตัวผู้กระทำความผิดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการจับกุมผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิที่เขามี

ในคดี *Miranda v. Arizona* มีข้อเท็จจริงและคำชี้ขาดของศาลสูงสหรัฐ ดังนี้

ในวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1963 ผู้ร้องชื่อ Ernesto Miranda ถูกจับกุมที่บ้านและถูกนำมาควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจเมืองฟีนิกซ์ (Phoenix) พยานซึ่งเป็นผู้เสียหายได้ชี้ตัวจำเลย หลังจากนั้นตำรวจได้นำตัวจำเลยมายังห้องสอบสวนหมายเลข 2 ของสำนักงานสืบสวน ซึ่งมีพนักงานตำรวจ 2 คน ยอมรับในการพิจารณาคดีว่า Miranda ไม่ได้รับคำแนะนำว่า Miranda มีสิทธิที่จะให้ทนายความอยู่ด้วยขณะให้ถ้อยคำแก่เจ้าพนักงานตำรวจ อีกสองชั่วโมงต่อมา เจ้าหน้าที่ก็ออกจากห้องสอบสวนพร้อมกับคำรับสารภาพ โดยมีลายเซ็นของมิแรนด้าด้วย ตอนบนของคำให้การมีการพิมพ์ข้อความว่าการรับสารภาพเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ปราศจากการข่มขู่ หรือคำสัญญาว่าจะให้ เอกสิทธิ์ความคุ้มกัน (Promises of Immunity) และทราบดีถึงสิทธิตามกฎหมายของตนเอง และทราบว่าคำให้การใด ๆ อาจถูกใช้ยันกับตนเองในศาลได้

มิแรนด้าถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานลักพาตัวผู้อื่น และข่มขืนกระทำชำเรา ศาลสูงมลรัฐอริโซนา (Supreme Court of Arizona) ตัดสินว่าสิทธิตามรัฐธรรมนูญของมิแรนด้ามิได้ถูกล่วงละเมิดในการได้มาซึ่งคำรับสารภาพ และตัดสินยืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ในการทำคำพิพากษาของศาลสูงมลรัฐอริโซนาได้เน้นข้อเท็จจริงที่ว่ามิแรนด้ามิได้มีการเจาะจงที่ขอให้ทนายความอยู่ด้วย

ศาลสูงสหรัฐได้กลับคำพิพากษาของศาลสูงมลรัฐอริโซนา โดยมีเหตุผลว่าจากคำให้การของเจ้าหน้าที่และของจำเลยเป็นที่ชัดเจนว่าจำเลยไม่ได้รับการแจ้งสิทธิที่จะหาหรือกับทนายความเลย หรือมีทนายความอยู่ด้วยขณะสอบสวน และสิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิกิริยาต่อตนเอง ก็ไม่ได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างจริงจัง ถ้าไม่มีการเตือนถึงเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว คำให้การก็ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริงที่จำเลยลงลายมือชื่อในคำให้การโดยมีข้อความที่พิมพ์ไว้ว่าจำเลยทราบดีถึงสิทธิตามกฎหมายของตน ไม่ถือว่าจำเลยได้รู้และสละสิทธิตามรัฐธรรมนูญด้วยความเฉลียวฉลาดตามที่กฎหมายกำหนดไว้

¹Miranda v. Arizona 334 U.S. 439 (1966).

โดยเหตุนี้ศาลสูงสหรัฐจึงตัดสินว่า “ผู้ใดก็ตามที่ถูกควบคุมตัวไว้เพื่อสอบสวน จะต้องได้รับการแจ้งโดยชัดแจ้งว่าตนเองมีสิทธิที่จะหารือกับทนายความ และอาจให้ทนายความอยู่ด้วยกับตนเองขณะที่มีการสอบสวนเพื่อคุ้มครองสิทธิที่กล่าวไว้โดยละเอียดในส่วนของการเตือนว่าจำเลยมีสิทธิที่จะอยู่นิ่งเฉย และสิ่งใดที่มีการกล่าวออกมา อาจสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานยื่นเข้าได้ คำเตือนนี้ถือเป็นเรื่องเด็ดขาดก่อนมีการสอบสวน”

“เพื่อให้บุคคลที่ถูกสอบสวนทราบถึงสิทธิของตนเองอย่างเต็มที่ เจ้าพนักงานไม่เพียงแต่ต้องแจ้งให้จำเลยทราบถึงสิทธิที่จะหารือกับทนายความเท่านั้น หากเขาเป็นคนอนาถา จะต้องมีการแต่งตั้งทนายความเพื่อแก้ต่างให้เขาด้วย”

โดยผลแห่งคดี *Miranda v. Arizona* เป็นเหตุให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งของรัฐบาลกลางและของมลรัฐ จะต้องแจ้งให้จำเลยทราบถึงสิทธิของตนเองตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิในการไม่ให้การเป็นปฏิกิริยาต่อตนเอง สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากทนายความ แม้จำเลยจะเป็นคนยากไร้ รัฐก็จำเป็นต้องแต่งตั้งทนายความให้แก่จำเลย

ในการจับกุมและการค้นผู้ต้องหา นั้น เคยมีประเด็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสั่งให้ผู้ต้องหาหยุดอยู่กับที่และเอามือตบและลูบไปตามตัวผู้ต้องหาเพื่อตรวจดูว่าผู้ต้องหาใช้อาวุธหรือไม่ ซึ่งเรียกเป็นภาษาอังกฤษสำหรับการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะเช่นนี้ว่า *stop and frisk* มีการพยายามที่โต้เถียงกันว่า *stop* ซึ่งคือการสั่งให้ผู้ต้องสงสัยหยุดอยู่กับที่เท่ากับการจับกุม (*arrest* หรือ *seizure of a person*) หรือไม่ และ *frisk* เท่ากับการค้น (*search*) หรือไม่ ประเด็นในข้อนี้ได้มีคำพิพากษาของศาลสูงสหรัฐในคดี *Terry v. Ohio*¹ ตัดสินว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสั่งให้ผู้ต้องหาหยุดและค้นตัวผู้ต้องหาด้วยการตบและลูบไปตามตัวของผู้ต้องหา (*stop and frisk*) เท่ากับเป็นการจับกุม (*arrest*) และการค้น (*search*) แล้ว ในคดีนี้มีข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นนักสืบนอกเครื่องแบบของเมือง คลีฟแลนด์ (Cleveland) สงสัยชายสองคนซึ่งยืนอยู่หัวมุมถนนในท้องที่ใจกลางเมืองเมื่อเวลาประมาณบ่าย 14.30 น. ผู้ต้องหาคนหนึ่งเดินไปตามถนนและจ้องเข้าไปในร้านแห่งหนึ่งและเดินกลับมาจ้องเข้าไปในร้านเดียวกันนั้นอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นก็ย้อนกลับมาอยู่กับชายอีกคนหนึ่ง ชายคนที่สองก็ทำในลักษณะอย่างเดียวกันสรุปแล้วชายทั้งสองคนทำในลักษณะอย่างเดียวกันนี้ประมาณสิบสองครั้ง ในขณะเดียวกัน

¹*Terry v. Ohio* 392 U.S. 1, 88 S.Ct. 1868, 20 L. Ed. 2d 889 (1968).

เจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีความสงสัยผู้ต้องสงสัยว่าทั้งสามคนจะทำการปล้นและอาจมีอาวุธ จึงเดินตามไปและเผชิญหน้ากับผู้ต้องสงสัยทั้งสามคนซึ่งกำลังยืนคุยกันอยู่ เจ้าหน้าที่จึงแสดงตนเองและถามชื่อของผู้ต้องหาทั้งหมด ชายทั้งสามคนได้แต่พูดจาพึมพำ เจ้าหน้าที่จึงจับเทอร์รี่ให้หมุดตัวและเอามือตบไปที่กระเป๋าสีที่หน้าอกของเทอร์รี่รู้ว่าเป็นปืนพกจึงหยิบออกมา และก็ได้อื่นจากเพื่อนของเทอร์รี่จากการกระทำในลักษณะอย่างเดียวกัน จากการตบและลูบไปตามตัวของผู้ต้องสงสัยคนที่สามไม่พบอาวุธ จึงไม่มีการค้นต่อไป เทอร์รี่ถูกตั้งข้อหาว่ามีการแอบพกพาอาวุธ เทอร์รี่ร้องขอให้ตัดอาวุธปืนจากการเป็นพยานหลักฐาน ศาลชั้นต้นมลรัฐโอไฮโอยกคำขอของเทอร์รี่ ศาลอุทธรณ์มลรัฐโอไฮโอตัดสินยืน และศาลสูงมลรัฐโอไฮโอตัดสินให้ยกอุทธรณ์ของเทอร์รี่ เทอร์รี่จึงนำคดีขึ้นสู่ศาลสูงสหรัฐ

ประเด็นที่ขึ้นสู่ศาลสูงสหรัฐมีว่าจากสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจและจำเลยเผชิญกันบนท้องถนนในลักษณะเช่นนี้ สิทธิในความปลอดภัยต่อร่างกายของตนเอง (right to personal security) ถูกละเมิดโดยการจับกุมและการค้นโดยไม่มีเหตุอันควรหรือไม่

ศาลสูงสหรัฐเห็นว่า “ต้องเป็นที่ยอมรับว่า เมื่อใดก็ตามถ้าเจ้าหน้าที่บอกกล่าวให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดหยุดเพื่อพูดคุยด้วย และหวังเหนี่ยวไม่ให้ผู้นั้นใช้เสรีภาพในการเดินจากไป ถือว่าเป็นการจับกุมแล้ว”¹

ประเด็นต่อมาคือว่าการจับกุมและการค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในคดีนี้มีเหตุอันควรหรือไม่ ศาลสูงสหรัฐเห็นว่าตามข้อเท็จจริงในคดีเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุอันสมควรที่กลัวว่ามีความไม่ปลอดภัยแก่ตนเองหรือผู้อื่น และมีสิทธิที่ป้องกันตนเองหรือผู้อื่นในท้องที่นั้น และทำการค้นเสื้อผ้าด้านนอกของผู้ต้องสงสัยเพื่อค้นอาวุธที่อาจใช้ทำร้ายตำรวจ การค้นในลักษณะเช่นนี้เป็นการค้นที่มีเหตุอันสมควรตามบทบัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ 4 และอาวุธที่ยึดได้จากการค้นย่อมสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคลถูกยึดเอาปืนนั้นมาได้

¹It must be recognized that whenever a police officer accosts an individual and restraint his freedom to walk away, he has “sized” that “person” Terry v. Ohio, อ้างแล้ว.

หากพยานหลักฐานที่รวบรวมได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดจากการค้นโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือด้วยวิธีการอื่นอันมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เช่น การรับสารภาพผิดเนื่องจากการถูกบังคับ อัยการจะนำเสนอพยานหลักฐานในกรณีเช่นนี้ต่อศาลไม่ได้

หลักการในเรื่องนี้มีว่าหากต้นไม้มันเป็นพิษซึ่งหมายถึงพยานหลักฐานอันแรกได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย สิ่งที่เกิดจากต้นไม้นั้นย่อมเสียไปด้วย เช่น คำรับสารภาพที่เกิดจากการถูกบังคับโดยจำเลยไม่ได้รับการเตือนให้ทราบถึงสิทธิของตนเอง รวมทั้งการที่จำเลยมีสิทธิอยู่หนึ่งเฉยโดยไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำใด ๆ สิ่งใดที่จำเลยกล่าวอาจถูกใช้ยื่นจำเลยในศาลได้ จากการที่จำเลยถูกบังคับให้รับสารภาพจนต้องบอกกล่าวแก่ตำรวจถึงสถานที่ซ่อนทรัพย์สินที่ลักมา ในกรณีนี้คำรับสารภาพของจำเลยไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในศาล ทรัพย์สินที่ลักมาย่อมไม่อาจนำมาเป็นพยานหลักฐานในศาลด้วย หลักการนี้มีชื่อเรียกว่า “ผลของต้นไม้มันที่เป็นพิษ” (fruit of the poisonous tree)

ขั้นตอนหลังจากการจับกุม

โดยทั่วไปหลังจากการจับกุม ถ้าผู้ถูกจับกุมถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญาชั้นเฟลโลนี (felony) เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องนำตัวผู้ต้องหาไปที่ทำการของ magistrate¹ โดยไม่ชักช้า ซึ่ง magistrate จะเป็นผู้ไต่สวนการกระทำความผิดเบื้องต้น (preliminary examination) การไต่สวนในขั้นนี้จะเป็นการไต่สวนโดยเปิดเผยและไม่มีพิธีรีตองมากนัก วัตถุประสงค์ของการไต่สวนก็เพื่อจะดูว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือไม่ และมีเหตุอันควรเชื่อหรือไม่ว่าจำเลยน่าจะเป็นผู้กระทำความผิด การที่ต้องมีการไต่สวนเช่นนี้ก็เพื่อป้องกันมิให้มีการกล่าวหาว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้กระทำความผิดที่ร้ายแรงอันปราศจากมูลความจริง ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเสียชื่อเสียง และต้องเสียค่าใช้จ่าย ต่าง ๆ ในการแก้ข้อกล่าวหา

สำหรับความผิดชั้นไม่ร้ายแรง (misdemeanor) มลรัฐส่วนมากไม่ได้กำหนดให้มีการไต่สวนเบื้องต้น อัยการอาจฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลโดยตรง

เมื่อ magistrate เห็นว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่น่าจะเป็นผู้กระทำความผิดก็จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาไป แต่ถ้าหากเห็นว่าผู้ต้องหาน่าจะเป็นผู้กระทำความผิดดังที่

¹Magistrate เป็นเจ้าพนักงานตุลาการระดับล่าง.

แนวความคิดในการปล่อยจำเลยให้เป็นอิสระชั่วคราวนั้นตั้งอยู่บนรากฐานที่ว่า จำเลยในคดีอาญานั้นต้องได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์เสมอ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่า เป็นผู้กระทำความผิดจริง การปล่อยจำเลยไปชั่วคราวย่อมทำให้จำเลยมีโอกาสที่จะ ตระเตรียมการเพื่อต่อสู้คดี ในขณะที่เดียวกันยังเป็นการป้องกันมิให้เกิดความลำบากในการ ครอบงำ นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้จำเลยไม่ต้องรับโทษก่อนมีคำพิพากษา

แต่มีผู้เห็นว่าการปล่อยให้ผู้ต้องหาเป็นอิสระชั่วคราวนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสีย หลายประการคือ ผู้ต้องหาอาจหลบหนีไปได้ หรือมีเงินนั้นก็อาจจะทำให้ผู้ต้องหามีโอกาส ช่มชู้พยานได้ นอกจากนี้การปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกัน ยังเป็นการก่อให้เกิด ความไม่เสมอภาคกันระหว่างคนร่ำรวยและคนยากจน

การกำหนดเงินประกันเพื่อปล่อยจำเลยชั่วคราวเป็นการประนีประนอมความ คิดเห็นที่แย้งกันดังได้กล่าวมาข้างต้น เป็นการข่มขู่จำเลยว่าถ้าจำเลยหลบหนีไป เงิน ประกันตัวก็จะถูกริบ ในบทบัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ 8 กำหนดห้ามมิให้มีการ กำหนดเงินประกันตัวไว้สูงเกินไป ซึ่งหมายความว่าจำนวนเงินประกันจะต้องมีจำนวนสูง เพียงเท่าที่คิดว่าจำเลยจะไม่หลบหนี และจะมาศาลเมื่อศาลพิจารณาคดีของจำเลย แต่การ กำหนดให้ปล่อยจำเลยไปชั่วคราวโดยมีหลักประกันซึ่งเป็นเงินสดก็ดี พันธบัตรก็ดี มักจะ ถูกโจมตีว่าเป็นการทำให้คนยากจนเสียเปรียบอย่างชัดเจน

ตามหลักวิธีพิจารณาความอาญาของศาลรัฐบาลกลาง (Federal Rules of Criminal Procedure) เมื่อผู้ต้องหาถูกจับตามหมายจับหรือถูกจับเนื่องจากการกระทำความผิด ซึ่งหน้า เจ้าพนักงานตำรวจต้องนำผู้ต้องหามาพบผู้พิพากษา ซึ่งมีตำแหน่งเรียกว่า Commissioner หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีอำนาจสั่งขังผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมาย ในกรณีผู้ที่ถูกจับกุมโดยไม่มีหมายจับ ถูกนำมาหาผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่อื่น ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจยื่นข้อกล่าวหาต่อผู้พิพากษาโดยพลัน

ผู้พิพากษาจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงข้อกล่าวหา และขณะเดียวกันต้อง แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบถึงสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการช่วยเหลือจากทนายความ หากผู้ต้องหา ไม่สามารถจ้างทนายความเอง ผู้ต้องหาจะมีสิทธิขอให้ศาลแต่งตั้งทนายความให้และมีสิทธิ ได้รับการไต่สวนเบื้องต้น (preliminary examination) ผู้พิพากษาจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องหา

การดำเนินคดีในศาล

โดยทั่วไปคดีอาญาเริ่มด้วยการยื่นคำฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ สำหรับความผิดชั้น misdemeanor คำฟ้องของความผิดในระดับนี้เรียกว่า complaint ซึ่งจะบรรยายถึงการกระทำของจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิด

สำหรับความผิดระดับชั้นเฟลโลนี่นั้น ตามคอมมอนลอว์ การจะนำผู้ต้องหามาฟ้องยังศาลได้นั้น อัยการจะต้องเสนอร่างคำฟ้องที่เรียกว่า Bill of Indictment ต่อคณะลูกขุนใหญ่ (grand jury) คณะลูกขุนใหญ่ประกอบด้วยคนอย่างน้อย 12 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 23 คน ซึ่งคัดเลือกจากท้องที่ที่ความผิดนั้นเกิดขึ้น การที่จะฟ้องผู้ใดต่อศาลได้ คณะลูกขุนใหญ่จะต้องมีคะแนนเสียง 12 เสียงให้ฟ้องได้

ตามปกติการพิจารณาร่างคำฟ้อง (indictment) ของอัยการจะให้เป็นความลับ ทั้งนี้ก็เพราะเกรงว่าถ้าการกล่าวหาจำเลยไม่มีมูลเลย ย่อมไม่เป็นธรรมอย่างยิ่งที่จะเผยแพร่การพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่ อัยการจะเป็นผู้นำพยานหลักฐานเสนอต่อคณะลูกขุนใหญ่ฝ่ายเดียว โดยจำเลยไม่มีสิทธิเสนอพยานหลักฐานของตนเอง เว้นแต่คณะลูกขุนใหญ่จะอนุญาต ในชั้นพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่ จำเลยไม่มีสิทธิที่จะรับการช่วยเหลือจากทนายความอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาของคณะลูกขุนใหญ่มิใช่กระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรม คณะลูกขุนใหญ่เป็นแต่เพียงองค์กรที่ทำการไต่สวนเท่านั้น

ถ้าหากบุคคลในคณะลูกขุนใหญ่ตั้งแต่ 12 คนขึ้นไปเชื่อว่าจากพยานหลักฐานที่นำมาเสนอจะทำให้จำเลยถูกลงโทษตามที่กล่าวหา คณะลูกขุนใหญ่จะรับรองร่างคำฟ้องของอัยการว่าเป็นคำฟ้องที่แท้จริง (true bill) และนำไปยื่นต่อศาลที่มีเขตอำนาจ

คำฟ้องอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า Information คำฟ้องชนิดนี้อัยการผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เขียนขึ้นมาในนามของมลรัฐ ตามคอมมอนลอว์ Information ใช้เฉพาะสำหรับความผิดชั้นมีสติมิเนอร์ ปัจจุบันนี้นิยมใช้ Information ฟ้องคดีอาญาชั้นเฟลโลนี่แทนการกล่าวหาต่อคณะลูกขุนใหญ่ ถึงแม้บางมลรัฐและศาลรัฐบาลกลางยังคงบังคับให้มีการกล่าวหาความผิดต่อคณะลูกขุนใหญ่ก็ตาม

เมื่อได้ฟ้องจำเลยต่อศาลโดย Information หรือ Indictment แล้ว จำเลยจะถูกนำตัวมาศาลเพื่อพิจารณาคดี ผู้พิพากษาจะอ่านคำฟ้องให้จำเลยฟังโดยเปิดเผยในศาล และผู้พิพากษาจะเป็นผู้ถามจำเลยว่าจะยอมรับผิดตามฟ้องหรือจะปฏิเสธข้อกล่าวหาในฟ้องโดยตรงก็ได้ แต่สำหรับการพิจารณาคดีในสหรัฐอเมริกา จำเลยยังมีโอกาสที่จะยอมรับผิดในความผิดที่ร้ายแรงน้อยกว่าที่ถูกกล่าวหาในฟ้อง (plea bargaining) หรือจำเลยจะให้การ “Nolo contendere” ก็ได้ การให้การชนิดหลังนี้ ศาลอาจพิจารณาลงโทษจำเลยเหมือนกับการที่จำเลยให้การยอมรับผิดในคดีทั่ว ๆ ไป แต่การให้การในกรณีเช่นนี้ไม่อาจถือได้ว่าจำเลยยอมรับผิดในทางอาญาตามฟ้อง และไม่อาจถือว่าเป็นการยอมรับผิดในทางแพ่งที่จำเลยอาจถูกฟ้องเรียกค่าสินไหมในภายหลัง จำเลยในคดีอาญาส่วนใหญ่ นั้นมักจะให้การรับสารภาพผิดในความผิดที่ร้ายแรงน้อยกว่าเพื่อแลกกับการที่อัยการเสนอให้ศาลลดโทษแก่จำเลยเนื่องจากมีเหตุอันควรปรานี ถ้าหากจำเลยให้การต่อสู้คดี โจทก์และจำเลยก็ต้องเตรียมตัวเพื่อต่อสู้ในศาลตามกระบวนการวิธีพิจารณาคดีของศาล

การพิจารณาคดีอาญาจะต้องทำต่อหน้าผู้พิพากษาและคณะลูกขุน ในบางมลรัฐ จำเลยอาจขอยกเว้นไม่ต้องการให้มีการพิจารณาคดีโดยลูกขุน การพิจารณาคดีอาญาไม่เพียงแต่จะต้องกระทำโดยเปิดเผยเท่านั้น สื่อมวลชนต่าง ๆ ยังอาจวิพากษ์วิจารณ์การพิจารณาคดีอาญาของศาลได้ การที่นักคดีมาพิจารณาโดยเปิดเผยเช่นนี้ทำให้มีความเชื่อว่า การพิจารณาคดีจะเป็นไปด้วยความยุติธรรม แต่บางครั้งการเสนอข่าวดังกล่าวโดยลำเอียงของสื่อมวลชนอาจมีผลอย่างมากต่อการพิจารณาคดี

การพิจารณาคดีอาญาก็ไม่แตกต่างกับการพิจารณาคดีแพ่งเท่าใดนัก จำเลยมีสิทธิที่จะอ้างตนเองเป็นพยานและให้การได้เช่นเดียวกับพยานอื่น ๆ แต่จำเลยไม่อาจถูกบังคับให้อ้างตนเองเป็นพยาน ทั้งนี้เป็นข้อห้ามตามบทบัญญัติเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ 5 และการที่จำเลยไม่ยอมให้การนั้นจะนำมาเป็นข้อสันนิษฐานอันเป็นผลร้ายแก่จำเลยไม่ได้ และฝ่ายอัยการจะวิพากษ์วิจารณ์การที่จำเลยไม่ยอมให้การไม่ได้ ในการพิจารณาคดีนั้นโจทก์เป็นผู้เสนอพยานหลักฐานเข้าสืบก่อน และฝ่ายจำเลยจึงนำพยานหลักฐานของตนเข้าสืบภายหลัง เมื่อสืบพยานของทั้งสองฝ่ายเสร็จแล้ว ศาลจะส่งลูกขุนให้วินิจฉัยดังนี้คือ ลูกขุนจะต้องตัดสินให้จำเลยพ้นผิด เว้นแต่ลูกขุนเชื่อโดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยกระทำความผิดจริง คำชี้ขาดตัดสินของลูกขุนจะต้องเป็นไปโดยเอกฉันท์ เมื่อลูกขุนชี้ขาดแล้วศาลจะทำการพิพากษาคดี และถ้าเป็นคดีที่จำเลยกระทำความผิดจริง ศาลก็จะกำหนดโทษที่จะลง

ถ้าจำเลยไม่เห็นด้วยกับการตัดสินของศาลชั้นต้น ก็มีสิทธิอุทธรณ์คดีของตนต่อศาลอุทธรณ์ ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นตรงข้ามกับศาลชั้นต้นก็จะกลับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และให้พิจารณาคดีนั้นใหม่ แต่ถ้าหากถูกขุนตัดสินให้จำเลยพ้นผิดในศาลชั้นต้น ฝ่ายอัยการจะไม่อุทธรณ์คดีนั้นเพื่อขอให้ศาลลงโทษจำเลยเพราะจะเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญที่ห้ามมิให้มีการลงโทษซ้ำสองสำหรับการกระทำความผิดเพียงครั้งเดียว ปัจจุบันนี้บางมลรัฐได้กำหนดให้จ่ายค่าเสียหายทดแทนให้แก่จำเลย ถ้าหากปรากฏในภายหลังว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดจริงตามฟ้อง

กล่าวโดยสรุป คดีอาญาส่วนใหญ่มักจะเสร็จสิ้นในชั้นการไต่สวนเบื้องต้น เมื่อปรากฏจากพยานหลักฐานว่าจำเลยไม่ใช่ผู้กระทำความผิด magistrate ก็จะสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยไป ส่วนในชั้นพิจารณานั้นถ้าจำเลยให้การรับผิดตามฟ้องก็ไม่จำเป็นต้องมีการพิจารณาเช่นเดียวกัน

¹โทษประหารชีวิตเคยถูกยกเลิกไปโดยศาลสูงสหรัฐมาครั้งหนึ่งแล้ว, ดู *Furman v. Georgia* 408 U.S. 238 (1972).

